

Ten eerste

Kinderen met een handicap gaan nu zo veel mogelijk naar een gewone basisschool. Foto Robin Utrecht / HH

D66 wil passend onderwijs verbeteren met 'leerrecht'

Remco Meijer
Amsterdam

De leerplichtwet moet worden aangevuld met een 'leerrecht', vindt D66. Dat moet voorkomen dat leerlingen thuiszitten omdat zij niet terecht kunnen in het passend onderwijs.

Hiertoe dient D66 maandag een initiatiefwetsvoorstel in, dat voor consultatie naar ouders, scholen, leraren en andere betrokkenen gaat. De Kamer debatteert de hele dag over de evaluatie van het passend onderwijs, dat in 2014 is ingevoerd. Kinderen met een ziekte, handicap, met leer- of gedragsproblemen of met hoogbegaafdheid, gaan sinds die tijd zoveel mogelijk naar de gewone basisschool en het reguliere voortgezet onderwijs. Daar krijgen zij extra zorg en aandacht, was de gedachte.

Kafkaëske knopen

In de praktijk kent dit nieuwe systeem veel manco's. Het zou de toestroom naar het speciaal onderwijs verlagen, maar daarvan is geen sprake. Ook zitten steeds meer kinderen thuis. Lang niet alle scholen slagen erin de nieuwe taken te vervullen waar leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben om vragen.

D66-Kamerlid Paul van Meenen: 'Ouders moeten in dat geval een onthefing van de leerplicht aanvragen, om geen strafbaar feit te plegen. Hun kinderen zitten dan noodgedwongen met een vrijstelling thuis. Dat is pervers.' In een toelichting bij de initiatiefwet

schrijft D66 dat het aantal kinderen met een vrijstelling is opgelopen van 1.747 in 2006 tot 6.022 in 2018. Volgens de stichting Ouders en Onderwijs bedraagt het totaal aantal kinderen dat voor korte of langere tijd thuiszit zelfs 15 duizend. Binnen de nieuwe initiatiefwet moeten alle kinderen die 'leerbaar' zijn na advies van een jeugdarts het onderwijs krijgen dat bij hen past. Vrijstellingen zijn voor deze kinderen niet langer toegestaan.

Van Meenen: 'Passend onderwijs heeft zijn veelbelovende naam niet

Reden voor de hapering is dat de uitvoering van het passend onderwijs in handen is gelegd van 'regionale samenwerkingsverbanden'. Schoolbesturen in de regio moeten het passend onderwijs vormgeven, in samenwerking met gemeenten en jeugdzorg. Maar volgens Van Meenen heeft dat geleid tot 'kafkaëske knopen'. Die kunnen worden ontward door op elke school een zorgteam samen te stellen, dat de leerlingenpopulatie precies kent.

Verbeteraanpak

De Wet passend onderwijs is na vijf jaar geëvalueerd, op basis waarvan minister Arie Slob (Basis- en Voortgezet Onderwijs, ChristenUnie) eerder deze maand 25 maatregelen naar de Tweede Kamer stuurde die meer duidelijkheid moeten geven over wat wel en niet kan in het passend onderwijs. 'Het gaat nog niet overal zoals we willen', aldus Slob. 'Daarom is een stevige verbeteraanpak nodig.'

Ook Slob noemt het wettelijk vastleggen van het leerrecht wenselijk, conform het regeerakkoord uit 2017 en het door Nederland in 1995 ondertekende VN-Kinderrechtenverdrag. Alleen: tot nu toe gebeurde er niets mee. 'Ik weet dat het lastig is', zegt Van Meenen. 'Maar de minister is op dit punt te vaag en ik heb haast. Je kunt zeggen: de meeste kinderen gaan gewoon naar school, zeker, maar er zitten er ook duizenden thuis. Hun aantal groeit. Die kinderen laten we in de steek als we zeggen: de leerplicht geldt niet voor jou, bedankt en succes met je leven.'

Ik weet dat het lastig is, maar de minister is op dit punt te vaag en ik heb haast

Paul van Meenen is Kamerlid voor D66

waargemaakt en daar moeten we wat aan doen. Leerlingen met bijvoorbeeld een ernstige beperking, of hoogbegaafdheid en autisme, moeten door de overheid bekostigd onderwijs krijgen dat past bij hun mogelijkheden. De jeugdarts, die nu al een formele rol heeft namens de overheid, moet daartoe een aanwijzing kunnen geven. Dan mager daarna ook geen discussie meer zijn: de school moet aanpassingen doen, het kind heeft recht op onderwijs, punt.'